

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-
педагогічної роботи
М.І. Мальований

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства
(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь: **бакалавр**

Спеціальність **073 «Менеджмент»**

Факультет **менеджменту**

Умань – 2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни “Зовнішньоекономічна діяльність підприємства” для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». – Умань: Уманський НУС, 2019. – 20 с.

Розробник:

к.е.н., доцент кафедри менеджменту Клименко Л.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від «___» _____ 2019 року № ___

Завідувач кафедри _____ Новак І.М.

«___» _____ 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від «___» _____ 2019 року № ___

Голова _____ Гоменюк М.О.

«___» _____ 2019 року

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 07 Менеджмент та адміністрування	Нормативна	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 17		3-й	4-й
Загальна кількість годин - 108		Семестр	
		5-й	8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		68 год.	96 год.
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – **60 : 68**

для заочної форми навчання – **12 : 96**

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни є отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання. Зокрема опрацювання теоретико-методологічних засад зовнішньоекономічної діяльності в міжнародному середовищі, що дозволить всебічно і досить повно досліджувати й аналізувати проблеми, які постають перед фахівцями, що організовують, здійснюють та контролюють зовнішньоекономічні операції як в Україні, так і за кордоном, й визначати перспективні напрями вирішення наявних проблем у даній сфері діяльності.

Завдання: Розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку. Вивчення видів та форм зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Усвідомлення економічної природи комерційних операцій на зовнішніх ринках. Вивчення принципів укладання та виконання угод. Проведення економічного аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства, визначення її ефективності.

Основними завданнями є набуття компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність працювати у міжнародному контексті;
- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- здатність визначати перспективи розвитку організації;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмними результатами вивчення дисципліни є:

- демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;
- описувати зміст функціональних сфер діяльності організації;
- виявляти навички організаційного проектування;
- застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;
- демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати:** основні закономірності розвитку та формування зовнішньоекономічної діяльності; методи, принципи і прийоми дослідження міжнародного середовища; особливості здійснення експортно-імпортних операцій; основні положення укладання зовнішньоекономічного контракту при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності; методи та шляхи використання зарубіжного досвіду в сфері зовнішньоекономічної діяльності України тощо.

- **вміти:** застосовувати правила, методи, принципи, “закони” функціонування та організації зовнішньоекономічної діяльності в конкретних ситуаціях, аналізувати й оцінювати факти та події; прогнозувати очікувані результати від здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємствами, та в цілому країни; аналізувати

привабливість й тенденції світового ринку при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності; обирати іноземного контрагента за фінансово-економічними показниками діяльності міжнародних фірм; укласти зовнішньоекономічний контракт, ліцензійні угоди, контракт про зустрічні поставки тощо; використовувати досвід передових країн світу при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності в підприємствах АПК України тощо.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади розвитку та регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 1 Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки

1. Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність»
2. Економічні та політичні передумови виходу України на світовий ринок
3. Мотиви та характерні риси сучасної системи зовнішньоекономічної діяльності
4. Поняття об'єктів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності
5. Види зовнішньоекономічної діяльності
6. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Основні напрями і показники ЗЕД в Україні

1. Зовнішньоекономічна політика країни та її види
2. Еволюційні етапи формування зовнішньоекономічної діяльності підприємств України
3. Основні показники розвитку зовнішньоекономічного сектора України
4. Обсяг та динаміка зовнішнього товарообігу України
5. Зовнішньоекономічні зв'язки України з окремими країнами, групами країн
6. Інтеграційні процеси України у міжнародні структури
7. Співробітництво України з міжнародними економічними організаціями.

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

1. Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності
2. Нормативно-правові акти України щодо зовнішньоекономічної діяльності
3. Державне регулювання
4. Характеристика недержавних органів регулювання зовнішньоекономічної діяльності
5. Правові режими регулювання зовнішньоекономічної діяльності
6. Система управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства.

Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

1. Основні напрями митної політики України
2. Характеристика органів державного регулювання митної справи, їх структура
3. Зміст, форми та порядок митного контролю
4. Види митного режиму в Україні
5. Суть умов Інкотермс.

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

1. Характеристика системи оподаткування у сфері зовнішньоекономічної діяльності
2. Система митних податків та митних зборів
3. Акцизний збір
4. Податок на додану вартість.

Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

1. Економічні інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності

2. Характеристика нетарифних методів регулювання ЗЕД
3. Система ліцензування і квотування.

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

1. Сутність валютного регулювання
2. Інструменти валютного регулювання
3. Етапи розвитку валютного регулювання в Україні
4. Система валютного регулювання в Україні
5. Валютні умови контракту
6. Ф'ючерсні операції, валютні опціони.

Змістовий модуль 2.

Зовнішньоекономічний контракт та механізм здійснення міжнародних операцій

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування ЗЕД

1. Особливості використання в міжнародній сфері основних форм розрахунків
2. Недокументарні форми платежу
3. Документарні форми розрахунків
4. Сутність кореспондентських відносин між комерційними банками
5. Кореспондентські рахунки, та формування кореспондентських відносин.

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

1. Етапи проведення зовнішньоекономічних операцій та аналіз умов ринку
2. Класифікація і характеристика підприємств за формами виходу на зовнішні ринки
3. Способи та критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки
4. Законодавчо-нормативна база інвестиційної діяльності в Україні
5. Аналіз існуючих форм спільного підприємництва
6. Порядок створення спільних підприємств
7. Методи пошуку потенційних партнерів за кордоном.

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

1. Особливості цінової політики на зовнішньому ринку
2. Цінова стратегія фірми
3. Методика встановлення зовнішньоекономічних цін.

Тема 11. Торговельно-посередницька та орендна діяльність на зовнішньому ринку

1. Характеристика посередницьких операцій та класифікація посередників за обсягом повноважень і за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках
2. Торгово-посередницькі операції
3. Орендні операції в зовнішньоекономічній діяльності
4. Класифікація, характеристика та особливості виконання лізингових операцій.

Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності

1. Суть зустрічної торгівлі
2. Особливості операцій натурального обміну
3. Операції, що передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих

покупцем

4. Компенсаційні угоди на основі виробничого співробітництва.

Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів

1. Суть та економічний зміст міжнародного господарського контракту
2. Правове регулювання процедури укладання міжнародних договорів купівлі-продажу
3. Види міжнародних господарських контрактів
4. Типові контракти в міжнародній торгівлі
5. Класифікація умов зовнішньоторговельного контракту
6. Структура міжнародних господарських контрактів
7. Реєстрація зовнішньоекономічних контрактів.

Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

1. Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності
2. Ефективність зовнішньоекономічної діяльності
3. Методи економічної оцінки виробничо-господарської діяльності суб'єктів ЗЕД.

Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування

1. Класифікація ризиків у сфері зовнішньоекономічної діяльності
2. Валютні ризики і способи їх усунення
3. Валютні обмовки та їх види
4. Хеджування, форвардні операції, угоди «спот»
5. Страхування при транспортуванні.

Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

1. Зміст та умови транспортного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності
2. Морські перевезення
3. Залізничні перевезення
4. Автомобільні перевезення
5. Повітряні перевезення
6. Контейнерні перевезення та трубопровідний транспорт
7. Транспортно-експедиторські підприємства.

Тема 17. ЗЕД підприємств на території вільних економічних зон

1. Нормативно-правове забезпечення створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон
2. Управління спеціальними (вільними) економічними зонами
3. Класифікація спеціальних (вільних) економічних зон
4. Процедура ліквідації спеціальної (вільної) економічної зони
5. Поняття та особливості функціонування «офшорну».

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади розвитку та регулювання зовнішньоекономічної діяльності												
Тема 1. ЗЕД та її роль у розвитку національної економіки	7	2	2			3	9	1				8
Тема 2. Основні напрями і показники розвитку ЗЕД в Україні	7	2	2			3	8	1				7
Тема 3. Система регулювання ЗЕД в Україні	8	2	2			4	6	1				5
Тема 4. Митно-тарифне регулювання ЗЕД	7	2	2			3	5					5
Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері ЗЕД	6	2	2			2	6		1			5
Тема 6. Нетарифне регулювання ЗЕД	7	2	2			3	5					5
Тема 7. Валютне регулювання ЗЕД в Україні	6	2	2			2	6	1				5
Разом за змістовим модулем 1	48	14	14	0	0	20	45	4	1	0	0	40
Змістовий модуль 2. Зовнішньоекономічний контракт та механізм здійснення міжнародних операцій												
Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування ЗЕД	5	2	1			2	7		1			6
Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	5	1	1			3	4					4
Тема 10. Ціноутворення у ЗЕД підприємства	7	1	2			4	7		1			6
Тема 11. Торговельно-посередницька та орендна діяльність на зовнішньому ринку	6	2	2			2	7					7
Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері ЗЕД	7	2	2			3	6		1			5
Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	8	2	2			4	9	1				8
Тема 14. Економічний аналіз ЗЕД підприємства	8	2	2			4	7	1				6
Тема 15. Ризики у ЗЕД та їх страхування	6	2	1			3	4					4
Тема 16. Транспортне обслуговування ЗЕД	6	1	2			3	6		1			5
Тема 17. ЗЕД підприємств на території вільних економічних зон	4	1	1			2	6		1			5
Разом за змістовим модулем 1	64	16	16	0		30	63	2	5	0		56
Усього годин	108	28	28	0	-	30	108	6	6	0		96

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ЗЕД та її роль у розвитку національної економіки	2
2	Основні напрями і показники ЗЕД в Україні	2
3	Система регулювання ЗЕД в Україні	2
4	Митно-тарифне регулювання ЗЕД	2
5	Загальнодержавні податки у сфері ЗЕД	2
6	Нетарифне регулювання ЗЕД	2
7	Валютне регулювання ЗЕД в Україні	2
8	Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування ЗЕД	1
9	Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	1
10	Ціноутворення у ЗЕД підприємства	2
11	Торговельно-посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках	2
12	Компенсаційна торгівля у сфері ЗЕД	2
13	Структура та зміст зовнішньоекономічних контрактів	2
14	Економічний аналіз ЗЕД підприємства	2
15	Ризики у ЗЕД та їх страхування	1
16	Транспортне обслуговування ЗЕД	2
17	ЗЕД підприємств на території вільних економічних зон	1
	Всього	30

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ЗЕД та її роль у розвитку національної економіки	3
2	Основні напрями і показники ЗЕД в Україні	3
3	Система регулювання ЗЕД в Україні	4
4	Митно-тарифне регулювання ЗЕД	3
5	Загальнодержавні податки у сфері ЗЕД	2
6	Нетарифне регулювання ЗЕД	3
7	Валютне регулювання ЗЕД в Україні	2
8	Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування ЗЕД	6
9	Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	4
10	Ціноутворення у ЗЕД підприємства	6
11	Торговельно-посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках	7
12	Компенсаційна торгівля у сфері ЗЕД	5
13	Структура та зміст зовнішньоекономічних контрактів	8
14	Економічний аналіз ЗЕД підприємства	6
15	Ризики у ЗЕД та їх страхування	4
16	Транспортне обслуговування ЗЕД	5
17	ЗЕД підприємств на території вільних економічних зон	5
	Всього	30

7. Індивідуальні завдання

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1.

Теоретико-методичні засади розвитку та регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки

Завдання

Підготувати доповідь, щодо цілей, принципів створення та функціонування міжнародних економічних організацій.

Тема 2. Основні напрями і показники зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Завдання

Вирішення ситуаційних задач: «Показники функціонування та розвитку зовнішньоекономічного сектора економіки».

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Завдання

Розробити організаційну структуру та структуру управління підприємства, суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності. З відображенням відділу, який здійснює регулювання експортно-імпортних операцій.

Тема 4. Митно-тарифне регулювання ЗЕД

Завдання

Вирішення ситуаційних задач: «Визначення митної вартості товару».

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Завдання

Проаналізувати інвестиційну, експортно-імпортну або маркетингову діяльність підприємства суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

Змістовий модуль 2.

Зовнішньоекономічний контракт та механізм здійснення міжнародних операцій

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Завдання

Вирішення ситуаційних задач:
«Показники валютного регулювання, визначення валютного курсу».

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Завдання

Розробити схему реалізації продукції підприємства, суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, з конкретизацією каналів, цін та обсягів реалізації, як на внутрішньому так і зовнішньому ринку.

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

Завдання

Проаналізувати організаційно-економічну характеристику підприємства, суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

Завдання

Визначення конкурентоспроможності підприємства суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності на внутрішньому та зовнішньому ринку.

Тема 11. Торговельно-посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках

Завдання

Дослідження світового ринку продукції АПК

Тема 13. Структура та зміст зовнішньоекономічних контрактів

Практичне заняття - 2 год. (Ділова гра)

«Розробка та захист міжнародних господарських контрактів щодо експортно-імпортних операцій продукції АПК».

Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Вирішення ситуаційних задач

Показники економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності

Форма контролю знань – усне опитування.

Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування

Завдання.

Розробка досьє на досліджуване сільськогосподарське підприємство та реклами щодо реалізації виробленої продукції даного суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Завдання

Розробка досьє на контрагента досліджуваного вітчизняного підприємства, суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

7. Методи навчання

Основними методами навчання студентів є лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації з викладачами, а також самонавчання.

Під час навчання використовують аналітичний, дедуктивний, індуктивний, частково-пошуковий, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний методи, а також метод спостереження, проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний та дослідницький методи.

9. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі методи контролю знань:

- опитування;
- модульний контроль;
- тестовий контроль;
- презентація наукових проектно-дослідних робіт, есе;
- екзамен.

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади розвитку та регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки

Форма контролю знань – усне опитування

Питання для обговорення:

1. Сутність та основні положення ЗЕД [18, с. 4-8], [22, с. 16-18].
2. Причини та передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності [15, с. 6-10], [16, с. 70], [22, с. 24-27], [24, с. 11-38], [27, с. 6-10].
3. Міжнародні принципи, що регламентують відносини між країнами світу. Основні принципи зовнішньоекономічної діяльності України [16, с. 78-79], [17, с. 52-53], [20, с. 6-12], [22, с. 27-31], [27, с. 38-39].
4. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності [17, с. 53-54], [20, с. 12-15], [22, с. 18], [27, с. 39-42].
5. Система міжнародного права та законодавство, що регулює зовнішньоекономічну діяльність в Україні [16, с. 149-154], [19, с. 7-56], [20, с. 15-19].
6. Сегментація закордонного ринку [17, с. 165-170].

Тема 2. Основні напрями і показники зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Форма контролю знань – тестовий контроль.

Питання для обговорення:

1. Суть та особливості зовнішньоекономічної політики країни [15, с. 11 - 17], [16, с. 73-78], [23, с. 457-475], [24, с. 163-166], [27, с. 10-16].
2. Основні напрями розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України [17, с. 27-33].
3. Характеристика основних показників функціонування зовнішньоекономічної системи країни [15, с. 28 - 40], [16, с. 98-103], [27, с. 24-36].

4. Еволюція зовнішньоекономічної діяльності підприємств України [17, с. 17-26], [29, с. 9-10].
5. Класичні та сучасні концепції зовнішньоекономічної діяльності [16, с. 71-72], [22, с. 33-38].
6. Регулятивні теорії розвитку зовнішньоекономічної діяльності [22, с. 38-43].

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Форма контролю знань – усне опитування.

Питання для обговорення:

1. Основні положення теорій управління зовнішньоекономічною діяльністю [15, с. 17-28], [16, с. 68-69], [20, с. 21-55], [22, с. 57-59], [27, с. 16-24].
2. Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності [15, с. 51-54], [16, с. 90-92], [24, с. 167-181], [27, с. 43-46].
3. Роль держави в регулюванні зовнішньоекономічного сектору економіки [17, с. 36-39], [18, с. 15-26], [19, с. 91-95], [22, с. 50-57].
4. Система методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності [15, с. 54-68], [16, с. 93-96], [19, с. 95-101], [27, с. 46-62].
5. Організація управління міжнародною експортно-імпортною діяльністю підприємств [16, с. 127-129], [18, с. 55-66], [19, с. 101-106], [24, с. 230-235].
6. Державна реєстрація та звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності [18, с. 40-44], [25, с. 337-358].
7. Фактори, що впливають на організацію і розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємства [22, с. 24-27].
8. Організація управління на рівні підприємства [16, с. 120-130].

Тема 4. Митно-тарифне регулювання ЗЕД

Форма контролю знань – тестовий контроль.

Питання для обговорення:

1. Характеристика системи митного регулювання в Україні [15, с. 73-78], [17, с. 59-61], [18, с. 257-261], [19, с. 107-111], [20, с. 57-66], [27, с. 92-98].
2. Митний тариф як інструмент економічної політики країни [15, с. 79-87], [27, с. 98-127], [28, с. 47-63].
3. Класифікація митного тарифу залежно від мети та функціонального його застосування [15, с. 87-106], [19, с. 111-123], [22, с. 73-80].
4. Митне оформлення при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності [15, с. 138-148], [17, с. 85-95], [18, с. 261-268], [19, с. 163-188], [20, с. 463-475], [25, с. 394-408], [27, с. 160-170].
5. Митні режими [18, с. 268-284], [19, с. 146-162], [25, с. 363-376].
6. Митний контроль [25, с. 408-431], [27, с. 149-159].
7. Основні митні документи [25, с. 431-450].
8. Основні види пільг суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності, що діють на території України [17, с. 144-147].
9. Призначення і специфіка застосування термінів «Інкотермс» [22, с. 123-129].

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Форма контролю знань – усне опитування.

Питання для обговорення:

1. Система оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні та її основні

принципи [17, с. 113-140], [19, с. 194-216].

2. Система митних податків та митних зборів [17, с. 62-71], [27, с. 127-149].

3. Визначення митної вартості [18, с. 284-310], [19, с. 126-132], [20, с. 449-456], [22, с. 70-73], [25, с. 376-394].

4. Поняття податкового планування і податкової конкуренції [22, с. 367-373].

5. Податковий та бухгалтерський облік операцій з переробки давальницької сировини [28, с. 481-490].

6. Порядок відшкодування ПДВ при здійсненні експортних операцій [20, с. 140-144].

7. Сутність податків та оподаткування [19, с. 189-194].

8. Міжнародні аспекти оподаткування [19, с. 216-220].

Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Форма контролю знань – тестовий контроль.

Питання для обговорення:

1. Характеристика системи кількісних обмежень експортно-імпортних операцій [15, с. 161-168], [18, с. 28-40], [20, с. 66-83], [23, с. 68-76], [27, с. 68-75].

2. Методи приховано протекціонізму [15, с. 174-189], [22, с. 80-89], [23, с. 82-92].

3. Фінансові методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності [22, с. 91-95].

4. Суть та класифікація нетарифних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності [15, с. 156-161], [23, с. 64-68].

Змістовий модуль 2.

Зовнішньоекономічний контракт та механізм здійснення міжнародних операцій

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Форма контролю знань – тестовий контроль.

Питання для обговорення:

1. Сутність валютних відносин [15, с. 268-282].

2. Механізм валютного регулювання і валютного контролю в Україні [17, с. 110-118], [18, с. 86-89], [28, с. 181-191].

3. Валютний курс: фактори що впливають на його величину, види [18, с. 93-101], [28, с. 191-196].

4. Відповідальність за порушення валютного законодавства [17, с. 127-130], [24, с. 298-301], [25, с. 503-507].

5. Міжнародні фінансові інститути [18, с. 89-93].

6. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності [20, с. 83-129], [23, с. 502-515].

7. Валютні умови зовнішньоторгівельних контрактів [15, с. 282-285].

8. Валюта ціни та валюта платежу [20, с. 577-580].

9. Фінансові умови зовнішньоторгових угод [22, с. 159-163].

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Форма контролю знань – усне опитування

Питання для обговорення:

1. Механізм міжнародних розрахунків та фінансові умови зовнішньоекономічних угод [15, с. 249-262], [17, с. 315-317], [20, с. 521-538], [22, с. 163-164], [24, с. 289-292], [25, с. 212-279].
2. Розрахунки у безготівковій іноземній валюті [17, с. 119-123], [24, с. 293-295], [25, с. 217-59].
3. Розрахунки у готівковій валютній основі [17, с. 123-127], [24, с. 295-298].
4. Акредитивні розрахункові операції [17, с. 318-330], [18, с. 194-200], [20, с. 545-555], [24, с. 302-310], [25, с. 234-251].
5. Інкасова форма платежу [17, с. 330-336], [18, с. 200-203], [20, с. 538-544], [24, с. 311-313], [25, с. 251-257].
6. Банківський переказ [24, с. 314-316], [25, с. 229-234].
7. Механізм здійснення платежів чеками [17, с. 336-340], [18, с. 205-206], [20, с. 563-568], [24, с. 323-326], [25, с. 264-266].
8. Вексельна форма платежу [17, с. 340-346], [18, с. 206-210], [20, с. 568-574], [24, с. 316-323], [25, с. 259-264].
9. Кредитування зовнішньоекономічної діяльності підприємств [17, с. 349-372], [18, с. 109-124], [21, с. 243-249], [24, с. 326-332].
10. Порядок купівлі та продажу іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку [28, с. 459-466].

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

Форма контролю знань – усне опитування.

Питання для обговорення:

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств в умовах глобалізації міжнародної економіки [17, с. 12-17].
2. Методи пошуку потенційних партнерів [16, с. 131-132], [25, с. 78-85], [29, с. 32-35].
3. Класифікація фірм, що діють на світовому ринку [16, с. 133-136], [17, с. 221-229].
4. Вибір і оцінка партнерів на світовому ринку [16, с. 136-140], [17, с. 229-234], [22, с. 175-178], [29, с. 35-39].
5. Встановлення контакту з обраним партнером [29, с. 39-43].
6. Порівняльна характеристика основних способів виходу на зовнішні ринки [17, с. 171-178].
7. Проведення переговорів з іноземним партнером [17, с. 234-246].
8. Мотиви виходу підприємств на зовнішні ринки [22, с. 174-175].
9. Сутність функціонування підприємств з іноземними інвестиціями [15, с. 301-304], [19, с. 242-247], [27, с. 224-227].
10. Інвестиції та інвестиційна діяльність [18, с. 349-363], [19, с. 221-232], [21, с. 11-21].
11. Порядок створення спільних підприємств [15, с. 304-304], [18, с. 392-403], [20, с. 245-262], [21, с. 126-134], [22, с. 310-345], [24, с. 147-150], [27, с. 227-232].
12. Особливості менеджменту спільних підприємств [22, с. 427-431].
13. Ефективність функціонування підприємств з іноземним капіталом [15, с. 309-312], [27, с. 232-235].

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

Форма контролю знань – тестовий контроль.

Питання для обговорення:

1. Ціна товару та загальна вартість контракту [15, с. 248-249], [27, с. 217-218].
2. Класифікація цін світового ринку [16, с. 157-158], [17, с. 202-204]].
3. Фактори ціноутворення в зовнішньоекономічній діяльності [17, с. 204-210].
4. Послідовність дій у міжнародному ціноутворенні [17, с. 214-218], [18, с. 184-194], [22, с. 146-152].
5. Поняття світової ціни. Множинність світових цін [22, с. 134-136].
6. Особливості ціноутворення при укладанні зовнішньоторговельних контрактів [22, с. 153-159].

Тема 11. Торговельно-посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках

Форма контролю знань – тестування.

Питання для обговорення:

1. Операції в системі зовнішньоекономічних зв'язків [18, с. 125-148], [25, с. 7-59].
2. Організація зовнішньоекономічних операцій [25, с. 60-110].
3. Сутність посередницьких операцій. Переваги та недоліки залучення посередників у зовнішній торгівлі [22, с. 226-236].
4. Способи винагороди посередників [22, с. 236-237].
5. Суть та економічне значення лізингових операцій [15, с. 189-192], [17, с. 367-373], [18, с. 240-250], [21, с. 230-239], [27, с. 171-175].
6. Характеристика функцій лізингу [15, с. 193-199], [27, с. 175-180].
7. Система видів лізингових операцій [15, с. 199 - 211], [24, с. 121-126], [27, с. 181-194].

Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Форма контролю знань – усне опитування.

Питання для обговорення:

1. Причини існування та сутність зустрічної торгівлі [15, с. 216 - 218], [16, с. 110-115], [22, с. 240-258], [27, с. 195-196].
2. Бартерні операції як вид зустрічної торгівлі [15, с. 218-221], [27, с. 196-200].
3. Операції за участю продавця в сфері зовнішньоекономічних відносин [27, с. 200-2204].
4. Характеристика операцій промислового співробітництва [15, с. 225-229], [27, с. 204-208].

Тема 13. Структура та зміст зовнішньоекономічних контрактів

Форма контролю знань – презентація науково-дослідних робіт.

Питання для обговорення:

1. Зміст та структура зовнішньоекономічного контракту [15, с. 239-244], [17, с. 267-286], [19, с. 74-79], [20, с. 308-317], [22, с. 116-122], [24, с. 363-405], [25, с. 159-208], [27, с. 209-217].
2. Характеристика базових умов контракту [15, с. 244-248], [16, с. 157, 159-161], [18, с. 317-327], [20, с. 486-494], [22, с. 123-133], [24, с. 374-378].
3. Основні типи міжнародних господарських контрактів [16, с. 141-143], [18, с. 167-168].
4. Тактика та стратегія проведення переговорів при укладанні зовнішньоекономічної угоди [15, с. 235-239], [18, с. 161-166].

5. Поняття та види зовнішньоекономічних договорів [17, с. 261-265], [18, с. 168-181], [22, с. 99-104].
6. Процедура укладання договору купівлі продажу [17, с. 265-267], [20, с. 317-335], [22, с. 107-112], [24, с. 361-363], [25, с. 85-121].
7. Основні джерела правового регулювання зовнішньоекономічних контрактів [22, с. 104-107].
8. Організація контролю, виконання та припинення зовнішньоекономічного контракту [25, с. 123-135].
9. Зовнішньоекономічні документи які підтверджують виконання контракту [22, с. 112-116], [25, с. 135-159].
10. Порядок реєстрації зовнішньоекономічних договорів [18, с. 181-183], [20, с. 336-342], [25, с. 340-358].

Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Форма контролю знань – усне опитування.

Питання для обговорення:

1. Сутність та розрахунок економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності країни [15, с. 319-336], [16, с. 165-172], [18, с. 79-84], [20, с. 343-346], [24, с. 182-206].
2. Визначення ефективності експортних угод при виході підприємства на зовнішній ринок [15, с. 337-343], [20, с. 347-349], [22, с. 445-454].
3. Економічна ефективність зовнішньоекономічних угод [20, с. 349-357].

Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування

Форма контролю знань – тестовий контроль.

Питання для обговорення:

1. Сутність, переваги та ризики експортно-імпортних операцій [17, с. 429-440]; [22, с. 186-190].
2. Характеристика ризиків та специфіка страхування у зовнішньоекономічній діяльності [17, с. 412-422], [22, с. 213-218].
3. Страхування експортних кредитів [22, с. 219-220].
4. Захист валютних ризиків при укладанні експортно-імпортних контрактів [17, с. 422-429], [20, с. 651-659], [22, с. 220-226].
5. Перестрахування ризиків [19, с. 266-273], [20, с. 661-667].
6. Валютні ризики та способи їх усунення [15, с. 286-295], [17, с. 422-429], [19, с. 248-255], [20, с. 602-606], [27, с. 218-223].
7. Страхування зовнішньоекономічної діяльності підприємств [17, с. 411-422], [19, с. 255-273], [20, с. 638-665], [22, с. 213-225], [24, с. 345-356]; [29, с. 94-96].
8. Страхування зовнішньоторговельних вантажів [19, с. 261-266]; [29, с. 96-98].
9. Методи зменшення ризику [19, с. 248-255].

Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Форма контролю знань – усне опитування

Питання для обговорення:

1. Транспортні послуги на світовому ринку послуг [17, с. 375-379].

2. Регулювання міжнародних перевезень [20, с. 476-486], [22, с. 201-205].
3. Критерії вибору виду транспорту [17, с. 379-381], [18, с. 339-340].
4. Основні види транспорту, що використовуються в зовнішньоекономічній діяльності [17, с. 382-397], [18, с. 327-338], [20, с. 494-509], [22, с. 205-212].
5. Міжнародні транспортні коридори [20, с. 510-520], [22, с. 212-213].

Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон

Форма контролю знань – усне опитування

Питання для обговорення:

1. Класифікація вільних економічних зон [20, с. 264-298], [22, с. 350-353].
2. Специфіка режиму вільних економічних зон [22, с. 353-355].
3. Сутність, цілі та принципи організації вільних економічних зон [22, с. 346-350].
4. Офшорні зони: ознаки, територіальне розташування, різновиди [22, с. 376-380].
5. Типові офшорні схеми [22, с. 393-401].
6. Спеціальні правові режими торгівлі, товарообміну [20, с. 298-308].

12. Розподіл балів, які отримують студенти

При формі контролю екзамен

Поточне тестування та самостійна робота																	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2												
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6	4	4	4	4	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. “Основи зовнішньоекономічної діяльності” Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни студентами освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” за спеціальністю 6.050200 “Менеджмент організацій” і 6.050207 “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності” денної та заочної форми навчання. – Умань: Уманський державний аграрний університет. – 2014. – 43 с.

2. “Основи зовнішньоекономічної діяльності” Модульна система навчання та рейтинговий контроль знань студентів освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” за спеціальністю 6.050200 “Менеджмент організацій” і 6.050207 “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності” денної та заочної форми навчання. – Умань: Уманський державний аграрний університет. – 2014. – 30 с.

3. “Основи зовнішньоекономічної діяльності” Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять та виконання контрольних робіт студентами освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” за спеціальністю 6.050200 “Менеджмент організацій” і 6.050207 “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності” заочної форми навчання. – Умань: Уманський державний аграрний університет. – 2015. – 60 с.

4. “Основи зовнішньоекономічної діяльності” Методичні вказівки для самостійної роботи студентів освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” напряму підготовки “Менеджмент”. – Умань: УДАУ. – 2016. – 72 с.

5. “Зовнішньоекономічна діяльність підприємства” Методичні вказівки по виконанню курсової роботи студентами освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” професійного спрямування “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності”. – Умань: Уманський національний університет садівництва. – 2017. – 72 с.

6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Практикум для самостійного вивчення дисципліни студентами освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” професійного спрямування 6.050200 “Менеджмент організацій” і 6.050207 “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності” денної та заочної форми навчання. – Умань: Уманський національний університет садівництва. – 2017. – 92 с.

14. Рекомендована література

Законодавча база

1. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України, 23.09.94 № 185/94-ВР, зі змінами і доповненнями.

2. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України, 23.12.08 № 351-XFV.

3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України, 16.04.91 № 959-ХІІ, зі змінами і доповненнями.

4. Про інвестиційну діяльність: Закон України, 18.09.91 № 1560-ХІІ, зі змінами і доповненнями.

5. Щодо врегулювання питання документообігу при здійсненні операцій з зовнішньоекономічної діяльності в частині підтвердження права підприємства на отримання експортного відшкодування ПДВ: Лист ДПА України, 29.06.2007 №273/4/16-1110.

6. Щодо здійснення розрахунків в іноземній валюті: Лист Національного банку України, 12.03.2002 № 13-111/ 948-1807.

7. Щодо митно-тарифного регулювання: Лист Держмитслужби України, 27.06.2008 № 3/14-3227-ЕП.

8. Щодо можливості встановлення ціни бартерного договору у зовнішньоекономічній діяльності нижче встановлених індикативних цін та наслідків їх недотримання: Лист Мінекономіки, європ. інтеграції, 01.03.2002 №83-20/170.

9. Щодо порядку укладення договорів (контрактів) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, до яких застосовано спеціальну санкцію -режим індивідуального ліцензування: Лист Мінекономіки, європ. інтеграції. 09.01.2002 №49-21/39.

10. Щодо роз'яснень про укладення зовнішньоекономічних договорів: Лист Мін'юсту України, 17.07.2008 №21-41-864.

11. Порядок складання декларації про прибуток підприємства: Наказ Державної податкової адміністрації України 08.07.97 № 214, у редакції наказу Державної податкової адміністрації України, 21.01.08 № 37.

12. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності на 2010-2020 роки: Постанова Кабінету Міністрів України, 28.12.2010 № 1801.

13. Про заходи щодо створення спеціальних (вільних) економічних зон та запровадження спеціальних (функціональних) режимів інвестиційної діяльності у Донецькій області: Постанова Кабінету Міністрів України, 09.02.98 №132.

14. Про організацію та проведення міжнародних торгів (тендерів) у сфері державних закупівель товарів (робіт, послуг) іноземного походження: Постанова Кабінету Міністрів України, 28.06.07 №694.

Наукова література

15. Вернюк Н.О., Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. / Н.О. Вернюк, Л.В. Клименко, І.М. Новак Умань: Видавець «Сочінський», 2012. – 322 с.
16. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Підручник/ Гребельник О.П. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 432 с.
17. Пазуха М.Д. Зовнішньоекономічна діяльність (загальні положення). Навчально-методичний посібник. / Пазуха М.Д. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 230 с.
18. Дідівський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. / Дідівський М.І. – К.: Знання, 2006. – 462 с.
19. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / Ю.В. Макогон, В.С. Рижигов, С.В. Касьянюк, О.О. Коваленко, В.М. Грідасов/ [За ред. д.е.н., проф. Ю.В. Макогон.] – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 424 с
20. Зовнішньоекономічна діяльність Навч. посібник. [за ред. І.І. Дахна]. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 360 с.
21. Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / Козак Ю.Г., Логвинової Н.С., Сіваченко І.Ю.; 2-ге видання., перероб. та доп. – К.: ЦНЛ, 2006. – 792 с.
22. Мойсеєнко І.П. Інвестування. навч. посібник. / Мойсеєнко І.П. – К.: «Знання» 2006. – 490 с.
23. Торгова Л.В. Основи зовнішньоекономічної діяльності. Навчально-методичний посібник. / Торгова Л.В., Хитра О.В. – Львів: «Новий світ-2000», 2006. – 512 с.
24. Панчишин С. Макроекономіка. Навч. посібник. / Панчишин С. – К.: «Либідь» 2005. – 615 с.
25. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Підручник для вузів / І.В.Багрова, Н.І. Редіна, В.С.Власик, О.О. Гетьман; [За ред. д-ра екон. Наук, проф. І.В.Багрової.] – Київ, Центр навчальної літератури, 2004.– 580с.
- 26.Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навчальний посібник/ Козик В.В., Панкова Л.А., Карп'як Я.С., Босак А.О. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 608 с.
27. Рум'янцев А.П. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник. / Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 377с.
28. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності Навчальний посібник. / Гребельник О.П., Романовський О.О. – К.: Деміур, 2012. – 296с.
29. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Навч. посібник. [за заг. ред. А.А. Мазаракі] Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 272 с.
30. Саллі В.І. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник./ Саллі В.І., О.В.Трифонов, В.Я.Швець.- К.: ВД «Професіонал», 2003. – 176с.
31. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посібник / За заг. ред. А.І. Кредісова: Пер. з рос. Н. Кіт, К. Серажим. - К., 1999. -448 с
32. Циганкова Т.М. Міжнародний маркетинг: Навч. посібник. / Циганкова Т.М. - К.: КНЕУ 1998.-120 с.

15. Інформаційні ресурси

1. .. Інкотермс 2010. Ключові зміни: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://myronenko.org.ua/node/180>
2. Стан зовнішньоекономічної діяльності в сфері АПК в 2017 році: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>
3. Інтеграція України до ЄС: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>